

ZIEMEĻKURZEME

Četrās takas dabā

- Cita Mazirbe
- Gar Vaides ūdeņu krastiem
- Puiškalna pilskalna brīnumi
- Pa senajiem ceļiem meža biezokņos

ZMA Ziemeļkurzemes
attīstības aģentūra

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

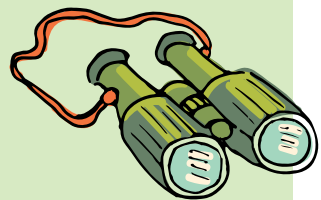
EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

ZIEMEĻKURZEME Četras takas dabā

Kājām ejami tūrisma maršruti. Brošūrā aprakstīti nemarkēti maršruti, kurus Ziemeļkurzemes apceļotāji var izstaigāt pašu spēkiem bez gida pavadības.

VISĀM 4 TAKĀM IR 4 KOPĪGAS IEZĪMES:

- laika gaitā daba ņēmusi virsroku pār savulaik cilvēka veidoto ainavu,
- takas atrodas aizsargājamā dabas teritorijā,
- tās ir pieejamas visu gadu,
- takas ir jaunums 2018. gada Slīteres Ceļotāju dienās.

Daži fakti par Ziemeļkurzemi:

- 70% tās teritorijas klāj meži,
- tai ir 144 km gara jūras krasta līnija,
- tai ir trīs reizes lielāks aizsargājamo dabas teritoriju īpatsvars, salīdzinot ar valsti kopumā.

SLĪTERES NACIONĀLAIS PARKS

Atrodas Dundagas novada Dundagas un Kolka pagastā.

Dabas krāšņumi. Lapkoku meži Šlīteres Zilo kalnu nogāzēs un gravās. Kangaru – vīgu ainava jeb priežu meži uz senajām un jaunajām kāpām un purvi un ezeri senajās starpkāpu iepakās. Unikāla dabas – putnu, kukaiņu un augu – daudzveidība.

Kultūrvēstures dārgumi. Lībiešu senie zvejniekciemi: Sīkrags, Mazirbe, Košrags, Pitrags, Saunags, Vaide, Kolka un Ūši. Padomju armijas mantojums no pierobežas zonas laikiem. Šlīteres ciems un bāka.

DABAS LIEGUMS "KAĻĶUPES IELEJA"

Atrodas Dundagas novada Dundagas pagastā.

Dabas krāšņumi. "Kaļķupes ieleja" – Ziemeļkurzemes Zilo kalnu jeb senā Baltijas ledus ezera senkrasta un gravu sistēmas sastāvdaļa. Vienīgi Ziemeļkurzemē senkrasts ar stāvām un vietumis grūti šķērsojamām nogāzēm un gravu sistēmām sasniedz tik milzīgus apmērus un stiepjas aptuveni 25 km garā lokā – no Šlīteres līdz Puišķalnam. To varētu dēvēt arī par Ziemeļkurzemes Siguldu.

Kultūrvēstures dārgumi. Puišķalns – senais kuršu pilskalns.

DABAS LIEGUMS "ANCES PURVI UN MEŽI"

Atrodas Ventspils novada Ances un Tārgales pagastā.

Dabas krāšņumi. Izcila dabas daudzveidība. Veci, biezi priežu – egļu meži uz senajām kāpām, kas mijas ar nelieliem un lielākiem dzērveņu purviņiem. Dabas liegumā atrodas Ances Dižpurvs un vairāki ezeri. Dabas lieguma rietumu robežu iezīmē vecupes un dabiskās pļavas Stendes un Irbes upes krastos. Medņu, aļņu, vilku un citas Latvijas mežu un purvu dzīvās radības "paradīze".

Kultūrvēstures dārgumi. Senie ceļi, kuri veda no lībiešu zvejniekiem cauri mežiem un purviem uz Anci, Rindu un Popi. Sen aizmirstu meža izmantošanas veidu dzīvi liecinieki – dravas koks un sveķotas priedes.

ZAĻĒ PADOMI

Apziņies savu atbildību kā tūrists! Izvēloties videi draudzīgu ceļošanu, tu atstāj iespēju arī nākamajām paaudzēm baudīt unikālus mirkļus dabā!

Dod priekšroku atpūtai Latvijā, jo pati ceļošana arī ietekmē vidi.

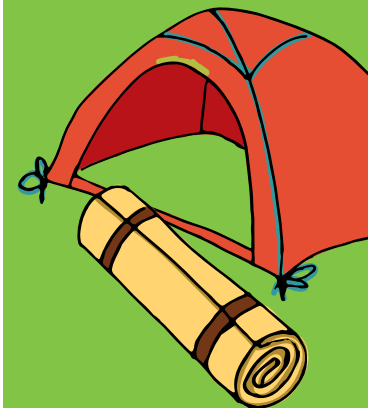
Plāno un sagatavojies! Pārtikas iepakojšanai lieto vairākkārt lietojamus un mazgājamus traukus. Inventāru vari aizņemt vai iznomāt. Viss nav jāpērk. **Vairāk izmanto sabiedrisko transportu.**

Ievēro noteikumus un citu tiesības! Noskaidro teritorijas apmeklēšanas noteikumus un ievēro tos. Atceries, ka atsevišķās vietās var būt noteikti ierobežojumi. Tie parasti saistīti ar dabas aizsardzības noteikumiem, atpūtu, uzturēšanos privātpašumā, lauksaimniecības zemju šķērsošanu u. c.

Neatstāj savas klātbūtnes apliecinājumus! Staigā pa takām vai laipām, lai neizmidītu apkārtni. Ierīko apmetni pastāvošās atpūtas vietās. Saudzē lakstaugus, sūnas, ķērpjus un to augšanas vietas. Ej dabā klusu, lai netraucētu savvaļas dzīvniekus. No apmeklētās vietas aiznes sev līdzī tikai fotogrāfijas un iespaidus! Ja nav pieejama tualete, izroc bedrīti tālāk no ūdens, takas un nometnes vietas. Dodoties projām, to aizber. Tualetes papīru izmanto saprātīgi. Nebaidies lietot dabiskās alternatīvas: sūnas, lapas, sniegu.

Esi piesardzīgs ar uguni! Laukumu izveido divreiz lielāku nekā pats ugunsurs. Pēc kurināšanas sakārto ugunsursa vietu un uzgaidi, kamēr atdziest pelni un ogles. Tikai tad atliec velēnu atpakaļ. Vācot iekurus un zarus, uzlasi tos no zemes. Izvairies lauzt zarus no augošiem kokiem. **Atceries!** Nekad nekurini ugunsursu ugunsbīstamās vietās un ugunsbīstamās sezonas laikā!

Izpako, izmanto, sapako. Pēc iespējas mazāk izmanto vienreiz iesaiņojamos materiālus. Tā tu mazināsi atkritumu uzkrāšanos. Pārtikas pārpalikums, tējas maisiņus vai pārtikas iepakojumu savāc un aiznes līdzī.

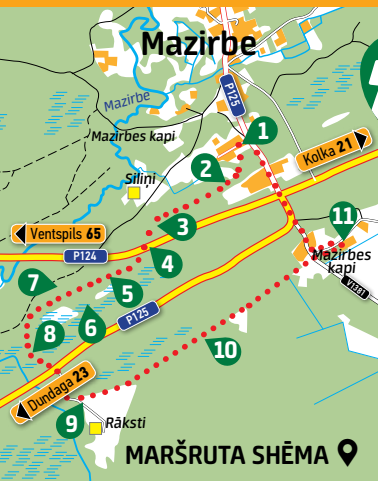

© 2018

Teksts: Andra Ratkeviča

Foto: Vilnis Skuja, Helmutis Hofmanis, Dace Sāmite, Andra Ratkeviča, Ainars Gaidis

Makets: Ainars Gaidis

Cita Mazirbe

MARŠRUTA RAKSTUROJUMS. Ceļotāji Mazirbi parasti iepazīst, apskati sākot ar Lībiešu tautas namu, laivu kapsētu vai jūrmalu. Šoreiz aicinām iepazīt citu Mazirbi – teiksmām apvītas vietas, kas bijušas nozīmīgas senā lībiešu zvejniekciema dzīvē un kas pamazām izzūd no atmiņas. Maršruts piemērots ģimenēm ar bērniem.

APSKATES OBJEKTI

- 1 Mazirbes internātpamatskolas ēka.** Sarkano ķieģeļu ēku Mazirbes valsts pamatskola ieguva 1940. gadā. Tā atrodas līdzās vecās, 20. gs. 70. gados nodegušās, skolas drupām. 1941. gadā skolas nosaukums bija Mazirbes nepilnā vidusskola un tajā mācījās ap 200 skolēnu. 2018. gadā skolēnu trūkuma dēļ Mazirbes internātpamatskolu nolemts slēgt.
- 2 Baltais kalns jeb Dižkalns.** Tuvākās apkārtnes augstākais punkts, ainaviska vieta, no kuras var redzēt tālu apkārtni. Baltais kalns, iespējams, veidojies, smiltīm ceļojot, kad Mazirbes apkārtnē maz bija meža, kura saknes spēja saturēt kāpas, un smiltis tika pārpūstas. Kāpas pakājē uz lielceļa pusi, kur aug vecs, mitrs mežs, ir vairākas gan jaunas, gan pamestas āpšu alas. Tajās mitinās gan āpši, gan lapsas, reizēm arī jenotsuņi.
- 3 Vilkaču priede.** Tā aug uz Baltā kalna nogāzes un ir labi redzama no šosejas. Par vilkaču priedēm lībiešu zvejniekiem sauktas priedes ar augstām gaisa saknēm. Kā vēsta leģendas, cilvēks var pārvērsties par vilkati, ja noteiktos apstākļos izlien cauri gaisa sakņu arkai. Dabas pētniekam neparastais priedes izskats ar slīpo stumbru un sakņu arkām liecina par priežu milzīgo spēju pielāgoties skarbiem apstākļiem. Baltā kalna Vilkaču priede ir vairāk nekā 150 gadu veca, tā pārdzīvojuši gan smilšu ceļošanu, gan šosejas būvēšanu, kad daļu Baltā kalna smilšu ieguldīja ceļa pamatnē.
- 4 Šoseja Kolka – Ventspils.** Izbūvēta pēc Otrā pasaules kara kā grantēts lielceļš, smagā darbā nodarbinot karagūstekņus. Neparasti platais un taisnais ceļš bija paredzēts armijas lielgabaru tehnikas pārvietošanai. Lai izlīdzinātu viļņaino kangaru – vīgu reljefu, smiltis vīgu aizbēršanai ņēma no smilšu kāpām jeb kangariem, arī Baltā kalna. Ceļu pārkļāja ar asfaltu 2012. gadā.

57.676795, 22.319965

Laiks: visu gadu.

Grūtības pakāpe: viegls.

Ceļa segums: meža ceļi, takas, mežs, arī asfalts un lielceļš.

Attālums no Rīgas: 170 km.

Sākums un beigas: Mazirbes internātpamatskola.

Maršruta gaita:

- 1 Mazirbes internātpamatskola
- 2 Baltā kāpa
- 3 Vilkaču priede
- 5 Maitas kalns
- 8 «Rākstu» ceļš
- 9 Rākstupītes grava
- 11 Mazirbes baznīca
- 1 Mazirbes internātpamatskola

Marķējums: dabā nav marķēts.

Alternatīvas: maršrutu var veikt arī pretējā virzienā.

Garums: ap 5 km.

Aptuvenais laiks: ~ 2–3 h.

Loģistika: aplūgda maršruts, atgriežas sākuma punktā.

5 Maitas kalni. Aiz Vilkaču priedes maršruts šķērso lielceļu. Maitas kalni ir kāpu grēda līdzās Baltajam kalnam un arī otrs lielceļam. To nosaukuma izcelšanās apstākļi skaidri nav zināmi, vien minami. Maitas kalni ir apauguši ar dižām priedēm. Ejot pa kalnu malu, kur saduras sauss mežs ar purvainu ieplaku, var vērot kontrastu starp sausu mežu un purvu. Te izdodas novērot arī meža dzīvniekus – putnus un zvērus.

6 Purvainā ieplaka jeb vīga. Vēl 20. gs. 80. gados šajā vīgā plāva sienu un ganīja lopus. Tagad te ir ļoti slapjš visu gadu, jo bebru dambji aiztur ūdens noplūdi. Kalna malā daudz vecu bebru alu un citas bebru darbības pēdas.

7 Dzīvnieku vērošanas vieta. Uzmanīgam, klusam ceļotājam Maitas kalnu nogāze ir laba vieta dzīvnieku vērošanai: te sastopamas dzērves, medņi, rubeņi, ūdensžurkas, stirnas, brieži, mežacūkas, lapsas, jenotsuņi un citi dzīvnieki.

8 Vecais «Rākstu» ceļš. Ceļš, kas savieno divas viensētas, «Siliņus» un «Rākstus», vēl pirms 30 gadiem bija braucams ar automašīnām. Tas izved uz Dundagas–Mazirbes lielceļa, kas vēl 20. gs. 60. gados bija šaursliežu dzelzceļa stiga. Tam jādodas pāri – uz «Rākstu» pusi.

9 Rākstupītes grava. Rākstupīte tek pa dziļu, gleznainu, dzīvības pilnu gravu. Te valda lapu koki – lazdas, viksnas, oši u. c. koki. Zemi sedz vizbuli, vizbulītes, purenes un citas pavasara puķes, ko vasarā nomaina dažādas papardes. Mazās upītes ūdeņu un krastu dabas daudzveidība nodrošina barību melnajiem stārķiem, ūdriem u. c. dzīvniekiem.

10 Dižās priedes. Tālāk maršruts ved gar «Rākstu» plavu, cauri skaistam priežu mežam, pa seniem ceļiem. Lielākās priedes šajā mežā ir vismaz 200 gadu vecas, daudzas varētu būt sasniegušas dižkoka izmēru, t.i., 2,5 metru apkārtmēru, mērot 1,3 metru augstumā. Atklāj savu dižpriedi!

11 Mazirbes luterāņu baznīca. Uzcelta 1868. gadā. Pēc Otrā pasaules kara nopostīta, 20. gs. 90. gados atjaunota. Te savulaik dievkalpojumi notikuši pat lībiešu valodā. Uz ēkas fasādes trijās vietās redzama savdabīga zīme – krusta krusts. Baznīcas apkārtnē atrodas vairāki interesanti objekti: vecais kapu kalniņš, mērakmeņi un Mazirbes mācītājmuiža.

Maršruts atrodas Slīteres Nacionālajā parkā

Tūrisma infrastruktūra

Atpūtas vietas: maršrutā nav īpaši veidoti atpūtas vietu.

Tuvākās tūristu mītnes

«Kalēji», Mazirbe 15 28

VI – VIII 28829474

«Jūrmalnieki», Mazirbe

12 22334904

«Stūrīši – Branki», Mazirbe

15 IV – XI 29469165

«Vecvalģani», Mazirbe 10

V – X 26159870

«Mazirbes Dzelmes», Mazirbe

7+8 20139070

«Kastūgi», Mazirbe 3

22423294, +WiFi

Veikali: Mazirbes centrā.

Atkritumu tvertnes: nav.

Tualetes: nav.

Informācija: www.slitere.lv

www.visit.dundaga.lv

Uzmanību!

Maršrutā nav atkritumu savākšanas urnu, tāpēc visi atkritumi, ko radāt, jāņem līdzi un jāizmet vietā, kur atkritumus izmest ir atļauts!

Gar Vaides ūdeņu krastiem

MARŠRUTA RAKSTUROJUMS. Maršruts ved gar upes stāvo krastu pa sausu, sūnām un mētrām klātu meža zemsedzi, kāpām, liedagu un ciemata ceļu. Maršruts paredzēts dabas mīļotājiem, tostarp ģimenēm ar bērniem, sākot no aptuveni 6 gadu vecuma, kurus nebaida pastaigas pa vietām, kur daļa ceļa patiesībā nav, – jābrien pa mežu vai pa zvēru iemītām takām.

APSKATES OBJEKTI

1 Vaides diķis izveidots 1972. gadā, aizdambējot plašu vīgu Kukšupes un Vaides grāvja sateces vietā. Vaides diķis barojas no Bažu purva ūdeņiem. Diķim ir notece uz jūru pa Vecroču upi. Daudzveidīga ir Vaides diķa fauna – diķī mitinās raudas, asari, līdakas, līņi, karūsas un citas zivis. Vairākkārt diķī ielaistas karpas. Putnu ceļošanas laikā diķī atpūtai un nakšņošanai izmanto ūdensputni – pīles, gauras, lauči, gulbj, reizēm arī pa kādai zosij. Ligzdošanas laikā meža pīles un krīkļi savus pilēnus uz diķi atved no plašākas apkārtnes. Regulāri diķī novērojami bebri. Pakrastēs, starp melnalkšņu sakņu mudžekļiem, barību meklējot, lodā ūdeles. Reizēm diķī apmeklē ūdris.

Aiz Vaides diķa slūžām jānogriežas pa labi, lai virzītos pa Vecroču kreiso krastu. Alternatīva – no diķa pārsimt metru jādodas jūras virzienā, tad jānogriežas pa labi – pa zemes ceļu.

2 Vecročupe iztek no Vaides diķa un aptuveni 1,5 km tek paralēli jūrai, līdz izlaužas cauri augstajām kāpām un sasniedz Baltijas jūtu. Tā līkumo pa dziļu gravu, kuras nogāzes veido augstas, senas kāpas jeb kangari. Tik augstas kāpas varēja rasties smilšu pārpūšanas rezultātā. Nevar nepamanīt vismaz divsimt gadu vecās, žuburotās priedes – gluži kā taigā jeb boreālajā skujkoku mežā. Priežu stumbri skarbajā jūras vējā savērti un izliekti.

3 Vietām Vecročupe sadalās divās tecēs, kas lejpus atkal savienojas. Skats uz upi un plašu apkārtni paveras no augstās kāpas. Agrāk no kangara muguras bija pārdzami lauki un pļavas, varēja redzēt jūru. Taču padomju laikos, kad visa zeme piederēja valstij, Vaides ciema lauki, pļavas un pamestās sētas tika apstādītas ar mežu. Tāpēc priežu mežaudzes Vaidē vidēji ir vien ap piecdesmit gadu vecas. Pa ceļam līdz Vecročupei grīvai augstās kāpas piekāpē redzamas smilšu lauces, skudru pūžņi, pārnadžu spiru kaudzītes, zvēru iebrautās takas. Tas rada rimtu dabas noskaņu un sajūtu, ka esi tālu no cilvēku mītnēm.

5 Vaide senos laikos. Vaide vienmēr ir bijis mazākais no senajiem lībiešu zvejniekiem Dundagas novadā, Dižjūras (Baltijas jūras) krastā posmā no Sīkraga līdz Kolkai. Senajos laikos jeb 16. gs., kad Vaide pirmo reizi minēta tā laika dokumentos, te reģistrētas uz vienas rokas pirkstiem saskaitāmas sētas: «Lekši», «Lāžas», «Žonaki», «Roči» un vēl dažas vecsaimniecības. «Ročus» ap 19. gs. vidu sāk dēvēt par «Vecročiem», jo kaimiņos uzceļ «Jaunročus». Upe nosaukta mājas vārdā.

Līdz 20. gs. 30. gadiem, kad tika iedalīta zeme jaunsaimniecībām, Vaidē katrai vecsaimniecībai piederēja vairāki desmiti hektāru zemes. Līdz 20. gs. vidum visapkārt bija nevis mežs, bet gan labības, kartupeļu lauki, pļavas un ganības, jo visās saimniecībās turēja lopus.

4 Pelēkās kāpas, liedags. Izejot jūras krastā, vispirms jāšķērso pārdesmit metru plata pelēko kāpu josla. Par pelēkajām kāpām joslu starp mežu un smilšu liedagu dēvē tāpēc, ka to vienmērīgi klāj dažādi zālaugi, sūnas, tostarp reti un aizsargājami augi, piemēram, smiltāju nelķe un pļavu silpurene.

6 Tālmū jā redzams, ka liedagā stāv piekrastes zvejas laiva un senlaicīga armijas tipa smagā automašīna, ar kuras palīdzību laivas tiek vilktas krastā.

7 Zvejnieku ceļš. Lai atgrieztos izejas punktā pie Vaides diķa, jāiet pa tā saucamo zvejnieku ceļu. Pa to nobraukt liedagā atļauts tikai zvejniekiem un liedaga apsaimniekotājiem. Šeit var izjust Vaides ciema noskaņu.

☎ 57.730659, 22.481484

Laiks: visu gadu.

Grūtības pakāpe: vidēji viegls.

Ceļa segums: bez seguma, liedags, zemes ceļš.

Attālums no Rīgas: 170 km.

Sākums un beigas: laukums pie Vaides diķa.

Maršruta gaita: 1 Vaides diķa laukums 2 Vecroču krasts 3 Vecroču grīva 4 Liedags 5 Zvejnieku ceļš 6 Vaides diķa laukums

Marķējums: dabā nav marķēts.

Alternatīvas: pa zemes ceļu gar «Pukkalniem» / pretējā virzienā.

Garums: ap 4 km.

Aptuvenais laiks: ~ 2-3 h.

Loģistika: aplūgta maršruts, atgriežas sākuma punktā.

Maršruts atrodas Slīteres Nacionālajā parkā

Tūrisma infrastruktūra

Atpūtas vieta: pie Vaides diķa, kas ir maršruta sākuma un beigu vieta.

Tuvākās tūristu mītnes

«Pie Andra Pitragā», Pitrags

☎ 12 ☎ IV-X ☎ 26493087

«Alpi», Pitrags ☎ 6 ☎ VI-X

☎ 22066233, +WiFi, pirts

«Zemeņlauki», Saunags ☎ 6

☎ V-IX ☎ 26376974, +WiFi

«Purvziedi», Vaide

☎ 13 ☎ IV-XI ☎ 29395624

«Saulas mājas», Kolkasrags

☎ 10, 15 ☎ V-15. IX ☎ 28368830

«Ūši», brīvdienu māja, kempings,

Kolka ☎ 7 ☎ 29475692

«Mežlauki», brīvdienu māja,

☎ 11 ☎ 26536887

«Kolka», brīvdienu māja, Kolka

☎ 3 ☎ V-X ☎ 26404053

«Vīti», viesu nams, Kolka

☎ 30 ☎ 29135764, +WiFi

«Zīteri», viesnīca-restorāns, Kolka

☎ 30 ☎ VII-VIII ☎ 29808111

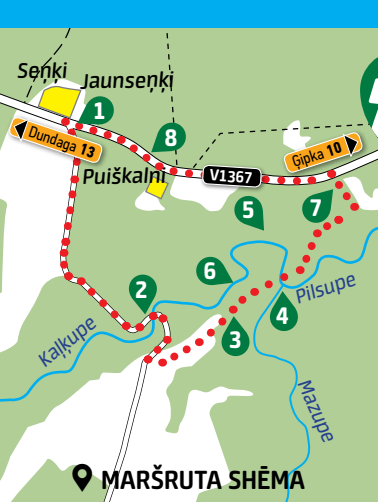
Veikali: Kolka.

Informācija: ☎ www.slitere.lv

☎ www.visit.dundaga.lv

Uzmanību!

Maršrutā nav atkritumu savākšanas urnu, tāpēc visi atkritumi, ko radāt, jāņem līdzi un jāizmet vietā, kur atkritumus izmest ir atļauts!

Puiškalna pilskalna brīnumi

MARŠRUTA RAKSTUROJUMS. Maršruts paredzēts aktīviem gājējiem, kas gatavi nelielam izaicinājumam un vēlas tikt apbalvoti ar brīnišķīgiem dabas krāšņumiem. Maršruts ved gan pa grants ceļu, gan meža ceļu un iemītām takām.

APSKATES OBJEKTI

3 Puiškalns ir viens no dižākajiem Ziemeļkurzemes pilskalniem. Senos laikos, kad cīnās ar vāciešiem visi latviešu karavīri jau bija krituši, uz šī kalna salasījās kara pulku atliekas. Tur bijuši gandrīz tikai puiši, kas uz šī kalna līdz beidzamam vīram turējušies pret vāciešu pārspēkam. Tā arī cēlies šī kalna nosaukums. Cita teika vēsta, ka šajā kalnā atradies vidēji liels akmens, kas pēc formas līdzinājies cilvēkam, saukts par "puisi". Vietējās meitas, kuras gribējušas kļūt par līgavām, pie šī akmens tēla nesusas ziedojumus. 19. gs. sākumā akmens tēls, iespējams, pārvests uz Dundagas pili, taču līdz mūsdienām nav saglabājies. Iespējams, akmens pie pils vārtiem mūsdienās ir atlikusi daļa no šī tēla.

Pilskalna ierīkošanai izmantota ap 20 m augsta vieta zemesragā starp Kaļķupes un Mazupes stāvajām gravām. Pilskalna plakums ir iegarens, 30x80 m liels, ar samērā izteiksmīgu kultūrlāni. Literatūrā pilskalns dažkārt attiecināts uz senāko dzelzs laikmetu, taču, spriežot pēc tā ārējās formas (ar valni plakuma vienā galā), tas ir līdzīgs daudziem citiem tipiskiem vēlā dzelzs laikmeta (10.-12. gs.) Kurzemes pilskalniem.

5 Kaļķupes ieleja ir izteikta upes ieleja ar ļoti sazarotu gravu un sānu gravu tīklu. Krastos redzami smilšakmens atsegumi. Kaļķupe un Mazupe aiz pilskalna satek kopā Pilsupē, kas savukārt ietek Rīgas jūras līcī pie Baltās kāpas.

5 Milzīgi skudru pūžņi. Latvijā sastop vairāk nekā 40 sugu skudras. Pūžņi veido no sīkiem augu valsts gabaliņiem, skuļām un līdzīga materiāla. Vecā pūžņi var dzīvot 350 000-380 000 indivīdu, ieskaitot līdz 100 ciltsmāšu. Darba skudru pienākumos ietilpst pūžņa aprūpe, barības piegāde, pūžņa (saimes) aizstāvēšana. Spārni ir tikai jaunajiem tēviņiem un mātītēm, kas izlido no pūžņa un pārojas. Pēc pārošanās tēviņi iet bojā, bet mātītes nomet spārnus un meklē vietu saimes veidošanai.

5 Parastā īve. Maršrutā apskatāmi arī daži nelieli parastās īves eksemplāri. Īve ir viens no četriem Latvijas vietējiem mūžzaļajiem skujukokiem, kas te aug uz savas dabiskās izplatības areāla ZA robežas un ir ļoti sens Latvijas floras augs. Īvei jeb platpaeģlim vispiemērotākais ir maigs un mitrs klimats. Taču ne tikai klimatisko apstākļu, bet arī kādreiz intensīvās saimnieciskās izmantošanas dēļ šī suga mūsdienās dabiskos apstākļos ir ļoti reti sastopama un dabiski atjaunojas vairs tikai Slīteres Nacionālajā parkā un tā pierobežā.

6 Smilšakmeņu atsegumi. Arukilas svītas nogulumu smilšakmeņu atsegumi. Tā ir viena no visai retajām vietām Latvijā, kur atsedzas vidējā devona Arukilas svītas nogulumu. Lielākais atsegums ir 20 m plats un 8 m augsts. Vietām izplūst arī avoti, kas ziemā veido leduskrītumus.

7 Akmens ar gravējumu "Puiškalns - pilskalns". Atrodas lielā ceļa malā, nolaidenuma lejasdaļā. Uzstādīts ap 1990. gadu, tēlnieka Viļņa Titāna gravējums. Ideja radusies reizē ar 20. gs. 80. gadu beigās uzsāktajām regulārajām sakopšanas talkām Puiškalnā.

Maršruts atrodas dabas liegumā "Kaļķupes ieleja"

Tūrisma infrastruktūra

Atpūtas vietas: maršrutā nav īpaši veidoti atpūtas vietu.

Veikali: Kaļķu centrā.

Atkritumu tvertnes: nav.

Tualetes: nav.

Informācija: www.slitere.lv
www.visit.dundaga.lv

Uzmanību!

Maršrutā nav atkritumu savākšanas urnu, tāpēc visi atkritumi, ko radāt, jāņem līdzi un jāizmet vietā, kur atkritumus izmest ir atļauts!

57.546971, 22.505339

Laiks: visu gadu.

Grūtības pakāpe: vidēji grūts līdz grūts.

Ceļa segums: meža ceļš, plava, mežs, grants ceļš.

Attālums no Rīgas: 145 km.

Sākums un beigas: pie "Senķu" mājām.

Maršruta gaita: 1 "Senķu" mājas 2 Tilts 3 Puiškalns 4 Kaļķupes un Mazupes sateka 5 Kaļķupes ieleja 6 Puiškalna iezis 7 Akmens ar gravējumu 8 Ceļš Dundaga-Ģipka

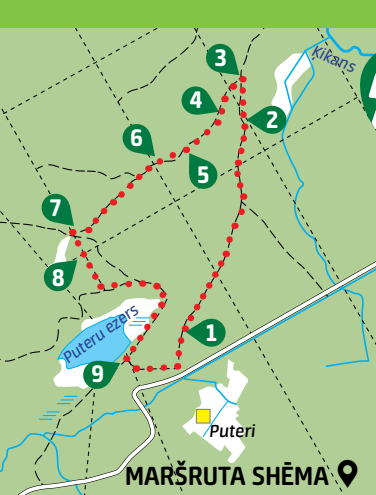
Marķējums: dabā nav marķēts.

Garums: 2,8 km.

Aptuvenais laiks: 1,5 - 3 h.

Loģistika: aplveida maršruts, atgriežas sākuma punktā.

Pa senajiem ceļiem meža biezokņos

MARŠRUTA RAKSTUROJUMS. Maršruts paredzēts aktīviem gājējiem, tostarp ģimenēm ar bērniem. Tas ved pa meža ceļiem un takām, vietām tās ir slapjas un mētrām aizaugušas.

APSKATES OBJEKTI

1 Jaunmuižas – «Puteri» ceļš. Sens ceļš, kas vēl 20. gs. 80. gados deva iespēju pārvietoties no piekrastes zvejniekiem Jaunciema un Sikraga uz iekšzemi līdz «Puteriem». Tur senāk dzīvoja muižas mežsargs, bet vēlāk, padomju laikos, bija mežniecība, tagad privātpašums. Mūsdienās ceļš nav piemērots vieglajām automašīnām. Kopš sagruva tilts pār Ķikānam, pa šo ceļu vairs nevar aizbraukt līdz piekrastes zvejniekiem.

2 Atsveķoto priežu audze. Resnas priedes ar rievainu, vairākus metrus augstu rētu vienā vai abās stumbrā pusēs. Līdz 20. gs. 90. gadiem priedes atsveķoja, lai iegūtu sveķus, un tas bija nozīmīgs meža izmantošanas veids. Priežu sveķi ir vērtīga izejviela, tos lieto rūpniecībā un medicīnā.

3 Dravas priede jeb Dravpriede. Dižpriede (apkārtmērs 2,62 m) Jaunmuižas – «Puteri» ceļa malā. Vēl 20. gs. sākumā kalpojusi kā dravas koks. Tajā ir redzama izcirstā dore, kurā bites krāja medu. Dori nosedzošais dēlis nav saglabājies. Dravas koki tika ļoti augstu vērtēti, par medus zagšanu vēl 17. gs. draudējis nāves sods. Priedes stumbrā redzami priežu sveķotājkoksn-grauža (rets, aizsargājams kukainis) darbībai raksturīgie mizas sasveķojumi (sk. attēlu).

4 «Mucas ceļš». Pie Dravpriedes maršruts ved pa kreisi, pa tā saucamo «Mucas ceļu». Ceļš ved cauri simtgadīgam mežam uz agrāko sveķu savākšanas laukumu, kur joprojām guļ sveķiem domātā metāla muca.

5 Kangari un vīgas. Ar sausu priežu mežu apaugušās senās kāpās (kangari) mijas ar purvainām ieplakām (vīgas). Šāda ainava nodrošina lielu dabas daudzveidību: purva un meža flora un fauna atrodas līdzās. Te sastopama lielākā daļa Latvijas dabas abinieku, rāpuļu, zīdītājdzīvnieku, tostarp aļņi, arī staltbrieži, mežacūkas, abi lielie plēsēji – vilks un lūsis. Purvainajās ieplakās barojas un ligzdo dzērves, rubeņi un citi putni. Dabas liegumā «Ances purvi un meži» – aizsargājamā dabas teritorijā, kurā kailcirtes nav atļautas, – nodrošina vienu no lielākajiem medņu blīvumiem Latvijā.

6 Dzeņu kalti dobumi. Maršrutā vairākās vietās redzami stāvoši, nokaltuši koki ar maziem un lieliem dzeņu kaltiem dobumiem. Dabiskā mežā, kur aug dažāda vecuma un izmēra koki, ir gan nokaltuši, gan kalstoši koki. Tā ir vide, kurā dzeņveidīgie putni – dzeņi un dzilnas – barojas un audzina jauno paaudzi. Dobumus izmanto ligzdošanai ne tikai paši dzeņi, bet arī citi putni un vāveres.

8 Briežu «vanna». Pie mucas maršruts atkal ved pa kreisi gar vīgu, kurā aug dzērvenes, pa šauru taku cauri mellenājiem un viršiem. Aiz paugura sākas zema, purvainā ieplaka, kurā redzamas zīmes, kas liecina par briežu klātbūtni: dubļu bedre, ko sauc par briežu «vannu», ar ragiem nomizotas eglītes, briežu spiras. «Vannu» briežu bullis lieto rieta laikā (septembrī) – vārtās, atpūšas pēc rieta nakts.

9 Puteru ezers. Ezers iegūlis starpkāpu ieplakā – vīgā (vīgas ezers), tas veidojies pēcledus laikmetā pirms aptuveni pieciem tūkstošiem gadu. Tam ir ovāla forma, austrumu un rietumu krastos sūnu purvi, ziemeļu un dienvidu pusē ir stāvi krasti – senās kāpas jeb kangari. Ezerā migrāciju laikā atpūšas un barojas gulbj, pīles, zosis. Ezera purvos ligzdo dzērves. Ezerā mīt līņi, līdakas, karūsas un asari. Ezers pamazām aizaug. Tā pamatni klāj biezs dūņu slānis.

Maršruts atrodas dabas liegumā «Ances purvi un meži»

Dabas liegumā nav atļauts rīkot publiskus pasākumus un nometnes, sporta, piedzīvojumu un citu veidu sacensības brīvā dabā, izņemot laikposmu no 1. augusta līdz 1. martam, ja saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja.

Tūrisma infrastruktūra

Atpūtas vieta: pie Puteru ezera atrodas AS «Latvijas Valsts meži» izveidota atpūtas vieta ar galdiem, soliņiem un ugunsgrābekļa vietu.

Veikali: nav.

Atkritumu tvertnes: nav.

Tualetes: nav.

Informācija:

www.visit.dundaga.lv

www.slitere.lv

Uzmanību!

Maršrutā nav atkritumu savākšanas urnu, tāpēc visi atkritumi, ko radāt, jāņem līdzi un jāizmet vietā, kur atkritumus izmest ir atļauts!

57.602856, 22.200005

Laiks: visu gadu.

Grūtības pakāpe: viegls.

Ceļa segums: meža ceļi un takas.

Attālums no Rīgas: 170 km.

Sākums un beigas: ceļa ««Puteri» dambis» rietumu gals.

Maršruta gaita:

1 Ceļa ««Puteri» dambis» rietumu gals 2 Sveķoto priežu audze 3 Dravas priede 4 Mucas ceļš 5 Kangari un vīgas 6 Sveķu mucas vieta 7 AS «Latvijas Valsts meži» atpūtas vieta pie Puteru ezera

Marķējums: dabā nav marķēts.

Alternatīvas: maršrutu var veikt arī pretējā virzienā.

Garums: ap 5 km.

Aptuvenais laiks: ~ 2–3 h.

Loģistika: aplūgta maršruts, atgriežas sākuma punktā.

DUNDAGA	Slītere	Mazirbe	Košrags	KOLKA	RĪGA
14,4	10,9	5,6	18,5	154	
22,8	14,7	21,2	178		
26,6	30,3	173			
42,2	165	173			
150	165	173			

Rīgas jūras līcis
Piški mer

E9 "Jūrtaka" – pārgājienu maršruts gar Baltijas jūras piekrasti Latvijā un Igaunijā

10 Maršruts apkārt Baltijas jūrai
Baltic Sea Cycle Route
13 Dzelzs priekšvara maršruts
The Iron Curtain Trail

- informācija
- avotņš
- skola
- pašvaldība
- veikals
- viesu māja
- stadions
- pasts
- bibliotēka
- mazbānīts
- telšu vieta
- baznīca
- osta
- bērmdāzns
- internets
- pieminekļis
- bāka
- muzejs
- tautas nams
- apskates objekts
- kūpinātais zivis
- skatutornis
- kapsēta
- parks
- serviss
- libiešu centrs
- restorāns
- vēsturiskas ēkas
- eksotisko dzīvnieku parks
- dabas taka, objekts
- degvielas uzpildes stacija